

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/128/2024
Identifikačné číslo spisu:	1317215219
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1317215219.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ N. B., narodeného XX. P. XXXX, A., B. XXXX/XX a 2/ F. Š., narodeného XX. Q. XXXX, A., K. XXXX/X, oboch zastúpených advokátskou kanceláriou URBAN FALATH GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Havlíčkova 16, IČO: 47 244 895, proti žalovanej Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpenej Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s. r. o., Košice - mestská časť Staré Mesto, Bočná 10, IČO: 36 863 017, o určení, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým na Okresnom súde Bratislava III) pod sp. zn. B3-12Csp/68/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2023 sp. zn. 14CoCsp/2/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 7. júna 2019 č. k. 12Csp 68/2017-212 výrokom I. určil, že zmluva o splátkovom úvere č. 5074461865 uzatvorená medzi žalobcom 1/, žalobcom 2/ (ďalej spolu aj „žalobcovia“) na strane jednej a žalovanou na strane druhej dňa 6. júla 2015 (ďalej len „zmluva o splátkovom úvere“ alebo „zmluva“), je bezúročná a bez poplatkov podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom k 6. júlu 2015 (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) a výrokom II. priznal žalobcom voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a vo zvyšku konanie zastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 497, § 499, § 502 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“); § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. a), ods. 5, § 54 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“); § 2 písm. d), g), h) a i), § 4 písm. g) a ods. 2, § 9 ods. 2 a ods. 6, § 11 ods. 1 písm. b) a d), ods. 4, § 19 ods. 2, § 25i ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.; článku 10 ods. 2 písm. h), článku 22 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o

spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica 2008/48/ES“); § 2, § 7 ods. 1, ods. 2 a ods. 4, § 8 ods. 1 písm. d) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“).

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že zmluvou o splátkovom úvere poskytla žalovaná žalobcom, spotrebný úver vo výške 15 000 €, ktorý mali žalobcovia splácať v počte 108 splátok (každá vo výške 237,94 € mesačne), a to 25. deň v kalendárnom mesiaci, súčasne mali platiť podľa zmluvy aj mesačné poistné vo výške 8,05 € po dobu trvania zmluvy (108 splátok poistného x 8,05 €), čím mali žalobcovia podľa zmluvy uhradiť žalovanej celkovú sumu 25 696,18 €. Ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) bola určená v zmluve na 13,79 % a úroková sadzba po poskytnutí zľavy na 11,90 % a priemerná hodnota RPMN podľa zmluvy bola 10,39 %. Odplata podľa OZ bola vo výške 12,55 % p. a. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobcovia úver riadne splácali, odmietali ale platiť podľa nich nezákonné úroky (od splátky 1 po 108), nakoľko zaplacením splátok (1 až 63 a časť splátky 64 vo výške 9,78 €) podľa zmluvy, uhradili žalovanej celú dlžnú čiastku vo výške 15 000 €, pričom považovali poskytnutý úver (s poukazom na zistené vady zmluvy) za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že sa jednalo o určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) CSP, pri ktorej však nebolo potrebné preukazovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože ten vyplýval z osobitného predpisu (§ 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z.), žalobu preto posúdil ako prípustnú. Vyslovil tiež, že zmluva podliehala právnomu režimu zákona č. 129/2010 Z. z., pričom po posúdení jej obsahu dospel zhodne so žalobcami k záveru, že neobsahovala korektnú úpravu všetkých podstatných náležitostí, ako boli tieto v čase jej uzatvorenia upravené v ust. § 9 ods. 2 písm. k) a l) zákona č. 129/2010 Z. z. Súdom prvej inštancie bolo zistené, že zmluva neobsahovala (v rozpore s ust. § 9 ods. 2 písm. k) korektný a transparentný údaj o RPMN a transparentný údaj celkovej čiastky, ktorú musel spotrebiteľ zaplatiť, ani všetky predpoklady použité na jej výpočet. RPMN bola v zmluve uvedená údajom 13,79 %, zo zmluvy však nebolo zrejmé, čo vstupovalo do jej výpočtu. V zmluve bola uvedená odplata podľa OZ vo výške 12,55 % p. a., bez akéhokoľvek zdôvodnenia, či aj tento poplatok bol pri výpočte RPMN zohľadnený. Nesprávne bola potom uvedená aj celková čiastka, ktorú musel spotrebiteľ zaplatiť, keď matematicky správne mala byť uvedená vo výške 26 566,92 €. Súd prvej inštancie sa tiež zaoberal samotným charakterom odplaty za spracovanie úveru vo výške 12,55 % p. a. a protiplnenia, ktoré žalobcovia za ňu dostávali a dospel k záveru, že išlo o zmluvné ustanovenie, ktoré požadovalo od spotrebiteľa uhradenie plnenia, o ktorom nebol vopred informovaný, a za ktoré nedostával protiplnenie. Súd prvej inštancie tiež zistil, že zmluva v rozpore s ust. § 9 ods. 2 písm. l) neobsahovala výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Nebolo tak zrejmé, v akej výške bola v tej ktorej splátke zahrnutá príslušná časť úverovej istiny a v akej výške úroky. Dospel tak k záveru, že pre uvedené nedostatky [s poukazom na ust. § 11 ods. 1, písm. b) a d) zákona č. 129/2010 Z. z.] bolo nutné žalobcom poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov a žalobcom priznal plný úspech vo veci. Žalobcovia podaním z 9. februára 2018 súdu oznámili, že netrvajú na žalobných návrhoch označených rímskymi číslicami II. - IV., nakoľko sa jednalo o výroky týkajúce sa tej istej skutkovej, vecnej a právnej otázky, ako na to poukazovala žalovaná a preto zobrali žalobu v tejto časti späť. Súd prvej inštancie na základe uvedeného návrhu žalobcov podľa § 145 ods. 1 CSP konanie v tejto časti zastavil. Súhlas žalovanej so späťvzatím žaloby nebol potrebný, nakoľko k späťvzatiu žaloby došlo skôr, než sa začalo pojednávanie.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovanej v časti výroku I. a II. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v rozsahu 100 %. Vec prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie. Vo vzťahu k hodnoteniu naliehavého právneho záujmu v spotrebiteľských zmluvách konštatoval, že bolo potrebné vychádzať z princípov zvýšenej ochrany spotrebiteľa danej nielen komunitárnou, ale aj vnútroštátnou právnou úpravou a k naplneniu tejto zvýšenej ochrany mohlo dôjsť iba vtedy, ak spotrebiteľovi bol umožnený reálny prístup na súd, a to so zvýšenou ingerenciou súdu tak, ako tomu

nasvedčovala právna úprava ukladajúca súdom zohľadniť niektoré skutočnosti z úradnej povinnosti. Podľa odvolacieho súdu takýmto predpisom bol zákon č. 129/2010 Z. z. a zároveň aj zákon č. 250/2007 Z. z., ktoré umožnili spotrebiteľom v prípade porušenia práv a povinností s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva, a to podaním žaloby na súde. Zákonodarca tak umožnil žalobcom (spotrebiteľom) podať na príslušnom súde žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, a preto námietku žalovanej v tejto časti vyhodnotil ako nedôvodnú. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalovanej k záverom súdu prvej inštancie o tom, že zmluva neobsahovala zákonom požadované náležitosti (RPMN a údaj o celkovej čiastke, ktorú mal spotrebiteľ zaplatiť) a uviedol, že ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. presne definovalo, aké náležitosti, okrem tých všeobecných (§ 43 OZ), musí spotrebiteľská úverová zmluva obsahovať, pričom absencia týchto náležitostí je sankcionovaná. Pre úplnosť odvolací súd poukázal aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ (vo veci C-76/10), podľa ktorého súd členského štátu EÚ je povinný ex offio skúmať existenciu údajov o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere a aj bez návrhu aplikovať sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Poukázal tiež na smernicu Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/7/ES zo 16. februára 1998 (ďalej len „Smernica Rady 87/102/EHS“), ktoré stanovili, že neexistencia údajov o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere má za následok, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Posudzovaná zmluva aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu nespĺňala zákonom požadované náležitosti [§ 9 ods. 2 písm. k)], nakoľko v nej bola uvedená nesprávna výška RPMN a nebola v nej správne uvedená celková čiastka, ktorú musel spotrebiteľ zaplatiť. Odvolací súd ďalej uviedol, že žalovaná do ňou uvedenej výšky splátok v zmluve, ale najmä do údajov o celkovej čiastke, ktorú bol spotrebiteľ povinný zaplatiť a tým ani do údajov o RPMN zjavne nezahrnula poplatok za poistenie schopnosti splácať úver, hoci tento bol súčasťou zmluvných podmienok a žalobcovia ho platili spolu so splátkami úveru (vo výške 8,05 € mesačne). Konštatoval, že údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, musí v sebe zahŕňať aj poplatky za doplnkové či vedľajšie služby spojené so spotrebiteľským úverom. Odvolací súd uzavrel, že neuvedenie údajov o RPMN v presnej výške malo bez ďalšieho za následok uplatnenie zákonnej sankcie [podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z.]. Súčasne neuvedenie správnych údajov o RPMN a o celkovej čiastke, ktorú bol spotrebiteľ povinný zaplatiť [§ 9 ods. 1 písm. h) zákona č. 129/2010 Z. z.] spôsobilo, že boli splnené i podmienky vyžadované širším ustanovením § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. Následkom týchto väd zmluvy bolo nutné poskytnutý spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Ďalšími námietkami žalovanej sa preto odvolací súd už nezaoberal a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

4. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila s poukazom na ust. § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka odôvodnila tak, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu malo povahu tzv. prekvapivého rozhodnutia, keďže bol založený na špecifickom skutkovom náleze (žalobcovia údajne platili poplatok za poistenie úveru spolu so splátkami úveru a tento náklad nebol zahrnutý do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom), v dôsledku čoho v zmluve nemohol byť uvedený správny údaj o celkovej čiastke, ktorú mali spotrebiteľia zaplatiť, a ani správny údaj o RPMN. Dovolateľka namietala, že oba nižšie súdy síce aplikovali na posudzovanú vec ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. avšak dôvod jeho aplikácie vzhľadom na odvolací súd v úplne odlišnej skutkovej okolnosti, a to v údajnom nezahrnutí nákladov poistenia do celkových nákladov spotrebiteľa. Uviedla tiež, že súd prvej inštancie sa v súvislosti s ustanovením § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nezaoberal otázkou poistenia úveru, ani nákladmi, ktoré z toho vznikli žalobcom, ale svoje právne názory viazal výlučne na zmluvný údaj o odplate podľa OZ. Z procesného hľadiska odvolací súd založil svoje rozhodnutie na úplne inom skutkovom zistení ako súd prvej inštancie a za týchto okolností bolo preto povinnosťou odvolacieho súdu zopakovať, prípadne aj doplniť v potrebnom rozsahu relevantné dokazovanie (§ 384 ods. 1 CSP), a na tento účel nariadiť aj pojednávanie (§ 385 ods. 1 CSP). Dovolateľka namietala, že aj v situácii, ak by odvolací súd považoval popísaný skutkový nález za zhodný so skutkovým nálezom rozsudku súdu prvej inštancie, bolo jeho povinnosťou umožniť žalovanej vyjadriť sa k odlišnej právnej kvalifikácii (§ 382 CSP), k čomu jej ale

nebola vytvorená žiadna príležitosť. O novom dôvode pre uplatnenie sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru sa tak po prvýkrát dozvedela až z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu po jeho doručení. Dovolateľka tiež namietala porušenie viazanosti odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). V odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie žalovaná sformulovala presné právne argumenty, prečo považovala jeho nosné právne názory za nesprávne, a to tak vo vzťahu k dôvodu podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., ako aj vo vzťahu k dôvodu podľa § 9 ods. 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. Odvolací súd sa však odvolacími námietkami žalovanej relevantne nezaoberal, nesprávnosť zmluvných údajov o celkovej čiastke, ktorú mali spotrebiteľia zaplatiť a o RPMN vzhliadol v inej skutkovej okolnosti ako súd prvej inštancie (v údajnom nezahrnutí poisťného úveru do celkových nákladov úveru). K odvolacím námietkam žalovanej, ktoré sa týkali právnych názorov súdu prvej inštancie o odplate podľa OZ a absencie vnútornej skladby splátok, odvolací súd nevyslovil žiadne posúdenie.

5. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci s odkazom na § 432 ods. 1 CSP. Podľa dovolateľky vymedzená nesprávnosť spočívala v nesprávnom právnom posúdení nerozpisania splátky ako vade zmluvy, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Dovolateľka namietala, že rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky „...či je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej časti anuitnej splátky...“. Rozsudok odvolacieho súdu, rovnako ako predtým rozsudok súdu prvej inštancie, sa priklonil k výkladu, že v zmluve mala byť prítomná takáto špecifikácia štruktúry splátky, žalovaná ale takýto výklad považovala za zásadne právne nesprávny. Poukázala v tomto na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (z 9.11.2016 vo veci C-42/15 - Home Credit Slovakia a z 5.9.2019 vo veci C-331/18 - Pohotovosť). Dovolateľka namietala, že Smernica 2008/48 je vystavaná na princípe tzv. plnej harmonizácie (článok 22 ods. 1), a keďže neupravuje povinnosť uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere rozpísanie vnútornej skladby splátok, nie je žiaden členský štát oprávnený zaviesť takúto povinnosť vo vnútroštátnom právnom poriadku a ak by k tomu došlo, je povinnosťou každého orgánu verejnej moci, vrátane súdov, uprednostniť taký výklad nesúladnej vnútroštátnej normy, ktorý zaručí plnú účinnosť smernice (požiadavka tzv. eurokonformného výkladu). Vyššie citovaný výklad podaný Súdny dvorom EÚ následne prevzal Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v početných rozhodnutiach (napr. 3Cdo/146/2017, 3Cdo/56/2018, 4Cdo/187/2017, 4Cdo/211/2017, 6Cdo/113/2018, 7Cdo/98/2018 z nedávnych rozhodnutí, napr. 9Cdo/37/2020 z 29.3.2022) požiadavku eurokonformného výkladu vnútroštátnych právnych noriem potvrdil. S ohľadom na uvedené bolo potrebné v konaní vymedzenú právnú otázku vykladať tak, že v čase uzavretia zmluvy so žalobcami zákon č. 129/2010 Z. z. nevyžadoval, aby zmluva obsahovala špecifikáciu vnútornej skladby splátok spotrebiteľského úveru a ani absencia takej špecifikácie nemohla mať za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru. Ak rozsudok odvolacieho súdu uprednostnil iné riešenie predmetnej právnej otázky, pričom sa tým navyše odklonil od početnej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, bol v danom ohľade právne nesprávny. S ohľadom na uvedené dovolateľka navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalobcovia v dovolacom návrhu považovali názor žalovanej o tom, že odvolací súd (údajne) rozhodol na inom skutkovom základe ako súd prvej inštancie, za absurdný a nesprávny. Mali za to, že odvolací súd vychádzal z rovnakého skutkového stavu a z rovnakých skutkových zistení než súd prvej inštancie, pričom už v konaní pred súdom prvej inštancie bolo zjavné, že do celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom žalovaná nezahrnula poplatok za poistenie, hoci tento poplatok bol súčasťou zmluvných podmienok a žalobcovia ho platili spolu so splátkami úveru. Žalobcovia už v žalobe argumentovali tým, že žalovaná do výpočtu RPMN nezohľadnila sumu splátok poisťného, nezahrnutie poisťného do výšky RPMN a celkovej čiastky úveru preto nemohlo byť v konaní pre žalovanú novou skutočnosťou a žalovaná mohla počas celého konania pred súdom prvej inštancie predkladať skutkové tvrdenia a tomu prináležiace dôkazy o tom, či bol alebo nebol v zmluve o splátkovom úvere zahrnutý poplatok, eventuálne mohla súd prvej inštancie (či následne odvolací súd) presvedčiť o tom, že celková čiastka, ktorú mal spotrebiteľ zaplatiť, ako aj údaj o RPMN, boli v zmluve uvedené správne. Tieto údaje však boli od začiatku v zmluve uvedené nesprávne, ergo zmluva o splátkovom úvere nespĺňa náležitosti

vyplývajúcu z § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., nakoľko bola v nej uvedená nesprávna výška RPMN ako aj nesprávna výška celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť. Správne a zhodne preto súdy oboch inšancií určili, že zmluva o splátkovom úvere bola bezúročná a bez poplatkov. Žalovanej preto v žiadnom prípade nemohlo byť zasiahnuté do jej práva na spravodlivé súdne konanie tým, že odvolací súd nezopakoval alebo nedoplňil dokazovanie. Navyše, na to, aby odvolací súd zopakoval alebo doplnil dokazovanie neboli splnené ani len zákonom stanovené podmienky (§ 383 a § 384 ods. 1 CSP), keďže odvolací súd nekonštatoval, že súd prvej inšancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a preto nemal žiaden dôvod dokazovanie zopakovať alebo dopĺňať. Dovolanie žalovanej odôvodnené § 420 písm. f) CSP tak považoval v celom rozsahu za nedôvodné. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobcovia uviedli, že žalovanou nastolená právna otázka bola z pohľadu skutkovej a právnej stránky veci absolútne irelevantná, keďže ani kladné ani záporné zodpovedanie tejto právnej otázky nebolo spôsobilé zmeniť či ovplyvniť rozhodnutie vo veci, a to z dôvodu, že zmluva o splátkovom úvere bola z iných dôvodov sankcionovaná bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou a tento záver nebolo možné zmeniť zodpovedaním pre tento spor nepodstatnej právnej otázky. Dovolanie žalovanej podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP preto navrhli odmietnuť, nakoľko smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nebolo prípustné.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala za účinnosti CSP v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bol (z procesného hľadiska) vydaný napádaný rozsudok odvolacieho súdu (§ 424 CSP), za splnenia podmienok podania aj spísania dovolania na to oprávnenou osobou (§ 429 ods. 2 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Dospel pritom k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie, prečo bol namieste takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP), uvádza nasledovné.

8. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť (úspešne) dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

10. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inšancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

11. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť (vo všeobecnosti) taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že tieto majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť i nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu (tu porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013 či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 - bod 26. alebo 5Cdo/57/2019 - body 9. a 10.) alebo jeho prekvapivosťou vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré na základe zisteného skutkového stavu veci nebolo možné predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, resp. pre rôzne závažné deficit v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

14. K námietkam dovolateľky vo vzťahu k nesprávnym skutkovým zisteniam nižších súdov je nutné poukázať na ustanovenie § 442 CSP, podľa ktorého je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Skutkový stav (rozumej správnosť jeho zistenia) preto predmetom prieskumu v dovolacom konaní byť nemôže. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní sám formulovať nové skutkové závery, nakoľko nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keď (na rozdiel od nižších súdov) nemá možnosť vykonávať (rozumej ani opakovať) dôkazy. Dovolací súd môže na základe § 420 písm. f) CSP (iba) preskúmať postup nižších súdov pri zisťovaní skutkového stavu a v rámci tejto kontroly tak skúmať, či konanie netrpí už vyššie spomínanými závažnými deficitmi v dokazovaní a či prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (tu pozri aj 3Cdo/211/2019 a 7Cdo/121/2020).

15. Dovolací súd preskúmal postup nižších súdov v prejednávanej veci pri procese zisťovania ním skutkového stavu a žiadne deficit v dokazovaní nezistil. Prijaté skutkové závery nižších súdov nepovažuje za odlišné, svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté v zrejmom omyle. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a rozhodujúcim pre jeho posúdenie vecnej a právnej správnosti napadnutého rozsudku, boli skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie. Vec preto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo z jeho strany potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie. Konštatovanie vady zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) oboma nižšími súdmi bolo úplne totožné, keď oba nižšie súdy zistili, že v zmluve bola uvedená nesprávna výška RPMN a nebola v nej správne uvedená celková čiastka, ktorú musel spotrebiteľ zaplatiť. Zistenú vadu zmluvy odvolací súd právne odôvodnil aj s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ a tiež Smernicu Rady 87/102/EHS. Nebolo možné preto považovať za dôvodnú námietku dovolateľky, že odvolací súd zistil vadu zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) na inom skutkovom základe. Odvolací súd iba doplnil odôvodnenie zistenej vady zmluvy (uviedenie nesprávnej celkovej čiastky) aj o zjavné nezahrnutie nákladov poistenia do celkových nákladov spotrebiteľa. Uvedená skutočnosť sama o sebe v posudzovanej veci nezakladala vadu zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. k), keďže podstatným skutkovým zistením súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd bolo uvedenie nesprávnej výšky RPMN a uvedenie nesprávnej celkovej čiastky, ktorú musel spotrebiteľ zaplatiť v posudzovanej zmluve. Túto zistenú vadu oba nižšie súdy totožne právne posúdili, nebolo možné preto súhlasiť ani s námietkou dovolateľky, o jej odlišnej právnej kvalifikácii zo strany nižších súdov.

16. V posudzovanej veci podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritériá stanovené pre odôvodňovanie rozhodnutí podľa § 220 ods. 2 a § 393 CSP, preto ho nemožno považovať

za rozhodnutie neodôvodnené, či dokonca zjavne arbitrárne (svojvoľné). Z odôvodnenia tohto rozsudku i ním potvrdeného rozsudku súdu prvej inštancie totiž vyplýva kľúčový dôvod, pre ktorý bolo určené, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov a tým bola zistená vada v zmysle § 9 ods. 2 písm. k). Rozhodnutie odvolacieho súdu je konzistentné, logické a presvedčivé, pri prejednaní sporu postupoval precízne a dôsledne, svoje závery podrobne a presvedčivo odôvodnil a podporil ich aj odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax vyjadrenú v rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ. Odvolací súd sa potom, čo zhodne so súdom prvej inštancie vyvodil, že posudzovaná zmluva je z dôvodu zistených vád bezúročná a bezpoplatkov, sa v odôvodnení svojho rozsudku veľmi podrobne zaoberal už len (a žiaduce je poznamenať, že správne) odvolacími námietkami žalovanej smerujúcimi proti takémuto záveru. Práve pre totožnosť záverov oboch nižších súdov v tejto otázke a nepotrebnosť ďalšieho dokazovania na podporu takého záveru (či v skutočnosti - ako už bolo uvedené vyššie - nespôsobilosť akéhokoľvek dokazovania na tomto závere niečo zmeniť) nebolo potrebným ani nariadenie pojednávania na odvolacom súde. Obsah spisu a najmä odôvodnenie dovolaním napádaného rozsudku odvolacieho súdu tak neposkytovali podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Za takúto vadu pritom nemožno považovať, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Dovolací súd považuje odôvodnenie dovolaním napádaného rozsudku za také, ktoré poskytuje odpovede na tie otázky, ktoré boli pre rozhodnutie v tejto veci podstatné. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP preto naplnený nebol.

17. Dovolateľka dovolaním namietala tiež nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 CSP), ktoré môže byť predmetom dovolacieho prieskumu iba ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

18. Dovolateľka v dovolaní vymedzila dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a namietala, že rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky „...či je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej časti anuitnej splátky...“. S uvedeným konštatovaním sa dovolací súd nemohol stotožniť. Nastolená právna otázka nebola pre rozhodnutie veci podstatná. Primárne oba nižšie súdy nárok žalobcov uznali z dôvodu podľa § 9 ods. 2 písm. k), keďže v posudzovanej zmluve bola zistená nesprávna výška RPMN a tiež nesprávne uvedená celková čiastka, ktorú musel spotrebiteľ zaplatiť. To, že v konaní bola zistená aj ďalšia nesprávnosť zmluvy, a to, že zmluva neobsahovala aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, čo bolo v rozpore s § 9 ods. 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z., už nemohlo mať na výsledok sporu vplyv, keďže na vyhlásenie bezúročnosti a bezodplatnosti zmluvy postačovalo zistenie vady podľa § 9 ods. 2 písm. k). Dovolací súd preto musel konštatovať, že ani dovolací dôvod vymedzený dovolateľkou podľa § 420 ods. 1 písm. a) CSP nebol daný.

19. Dovolací súd preto podľa § 447 písm. c) CSP o dovolaní ako celku rozhodol spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto jeho uznesenia.

20. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.